

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 992

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 12 september 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Woonzorgcentra - Bezettingsgraad

Uit cijfers van het agentschap Zorg en Gezondheid blijkt dat de bezettingsgraad van de Vlaamse woonzorgcentra deze zomer gelijkaardig is aan de bezettingsgraad van 2019. In regio's waar de vergrijzing het grootst is, met name Limburg, Vlaams-Brabant en de Noorderkempen, hebben woonzorgcentra steeds vaker een bezettingsgraad van 100 procent. Daarmee zijn er op sommige plaatsen ook opnieuw wachtlijsten.

Intussen blijft de vergrijzing zich doorzetten, in die mate zelfs dat het aantal 85-plussers in 2050 meer dan dubbel zo hoog zal liggen als vandaag. Dat betekent dat ook het aantal ouderen met zorgnoden stijgt, zoals het aantal ouderen dat lijdt aan dementie of te kampen heeft met een psychiatrische aandoening.

De minister liet al weten dat ze voorbereidingen treft voor het afstemmen van de erkenningskalender na 2025 aan deze demografische uitdagingen. Het spreekt natuurlijk ook voor zich dat wanneer er voorzien moet worden in bijkomende plaatsen in woonzorgcentra, de personeelsbezetting die evolutie zal moeten volgen. Dat wordt uiteraard een grote uitdaging, aangezien er de voorbije periode al berichten kwamen van woonzorgcentra die geen nieuwe bewoners aannemen of zelfs afdelingen sloten wegens personeelstekorten. Anderzijds is het belangrijk dat de huidige erkende plaatsen maximaal beschikbaar zijn, zeker nu er opnieuw wachtlijsten zijn op bepaalde plaatsen.

1. Heeft de minister signalen van wachtlijsten bij woonzorgcentra? Kan ze daar een beeld van schetsen, onder andere wat betreft de grootteorde en de regio's waar het probleem zich stelt? Op welke manier wordt dat gemonitord?
2. Op welke manier wordt de erkenningskalender voor de toekomst voorbereid? Op welke gegevens zal die gebaseerd worden?
3. Hoeveel woonzorgcentra sloten dit jaar al afdelingen wegens personeelsproblemen of hanteren een opnamestop? Over hoeveel plaatsen gaat het? Welke evoluties zijn daarin zichtbaar?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 992 van 12 september 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. Elk woonzorgcentrum voert conform de erkenningsvoorwaarden zijn eigen opnamebeleid en voert over zijn beleid een duidelijke communicatie. Hierbij mag de initiatiefnemer geen opname- of ontslagcriteria hanteren die betrekking hebben op:
 - 1° de ideologische, filosofische, politieke of godsdienstige overtuiging van de bewoner;
 - 2° de seksuele oriëntatie en genderidentiteit;
 - 3° het lidmaatschap van een organisatie of groepering;
 - 4° de financiële draagkracht van de bewoner, met uitzondering van de situatie, vermeld in van artikel 527/1, vierde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
 - 5° de etnische afkomst van de bewoner;
 - 6° de voorkeuren die de bewoner geëxpliciteerd heeft voor zijn vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg, voor zover die voorkeuren toegelaten zijn in overeenstemming met de bestaande regelgeving;
 - 7° het dragerschap van micro-organismen waarvoor preventie van overdracht mogelijk is door het toepassen van de voorzorgsmaatregelen en voor zover dat dit dragerschap op dat moment geen risico vormt voor de andere bewoners.

In functie van dit beleid kan een woonzorgcentrum een wachtlijst aanleggen van potentiële bewoners. De erkenningsvoorwaarden bepalen niet dat de woonzorgcentra de gegevens over hun wachtlijsten ter beschikking moeten stellen van het departement Zorg. Er is geen specifieke Vlaamse monitoring hierrond.

De vaststellingen, die in de pers zijn verschenen, zijn het resultaat van een bevraging door journalisten van een beperkt aantal woonzorgcentra en zijn dan ook een momentopname op basis van een beperkte steekproef.

2. Momenteel wordt door mijn kabinet en het Departement Zorg het kader uitgewerkt om voor de periode na 2025 opnieuw voorafgaande vergunningen met bijhorende erkenningskalenders toe te kennen. Hierbij zal o.a. gebruik gemaakt worden van de studie "Towards a projection model for the Flemish Social Protection" (Prognoses zorgnood en model van budgetbewaking Vlaamse Sociale Bescherming) die onder leiding van professor Erik Schockaert in de schoot van het steunpunt WVG werd ontwikkeld. Van zodra dit kader definitief uitgewerkt en goedgekeurd is, zal ik hierover kunnen communiceren.
3. De bezetting van de woonzorgcentra is inderdaad de afgelopen periode globaal gezien opnieuw gestegen tot ongeveer het niveau van vóór de covid-pandemie. We krijgen wel via diverse kanalen signalen dat een beperkt aantal woonzorgcentra een aantal woongelegenheden of een afdeling sluit, omdat ze geen personeel vinden. Sommigen temperen ook omwille van de personeelsproblematiek het aantal opnames. Wanneer een voorziening tijdelijke leegstand heeft, moet zij het Departement Zorg hiervan niet op de hoogte brengen.

Het is dus niet mogelijk om per voorziening of regio cijfers te geven van woonzorgcentra die omwille van personeelstekort met leegstand kampen of een evolutie in kaart te brengen.

Enkel wanneer een voorziening ervoor opteert om ook de toegekende erkenning effectief tijdelijk af te bouwen moet zij hiervoor een aanvraag indienen bij de administratie. Wanneer een woonzorgcentrum een ontvankelijke aanvraag tot tijdelijke capaciteitsvermindering indient, wordt deze ook toegekend. In een dergelijke situatie vraagt de voorziening bijna altijd om de afgebouwde woongelegenheden in een voorafgaande vergunning onder te brengen, wat tot gevolg heeft dat ze die later opnieuw in gebruik kunnen nemen en kan laten erkennen. De voorziening verliest deze woongelegenheden dus niet definitief in dat geval, maar zet ze enkel tijdelijk buiten gebruik. Het is hier steeds effectief de bedoeling om deze eenheden op een later tijdstip opnieuw in gebruik te nemen.

Het departement Zorg moet niet worden ingelicht over de reden van een dergelijke capaciteitsafbouw maar deze informatie wordt doorgaans wel aangereikt door de initiatiefnemer. Dit kan gebeuren omwille van de geschetste personeelsproblematiek maar gebeurt doorgaans veel vaker omwille van verbouwingen, realisatie van een vervangingsnieuwbouw, of om organisatorische redenen. Wanneer deze informatie beschikbaar is in een individueel dossier wordt dit niet systematisch geregistreerd met het oog op een globale rapportering en monitoring.